

zaaknummer 2010-T072

21 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.L.J. Bomers,

tegen:

[naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven verbonden aan de Orde van de Nederlandse Jezuïeten.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 12 juli 2012.

Op 15 augustus 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], destijds Provinciaal van de Orde van de Nederlandse Jezuïeten.

Op 15 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. M.L.J. Bomers.

Namens de Orde is verschenen [naam], Provinciaal van de Orde van de Nederlandse Jezuïeten.

2. De klacht

2.1. De klacht van klager houdt in dat hij op twaalfjarige leeftijd seksueel is misbruikt op het [naam] in [plaats] door aangeklaagde.

Aangeklaagde was leraar geschiedenis en gaf gedurende vijf jaren les aan klager, in de eerste tot en met de vijfde klas van de hbs.

Toen klager in de eerste klas zat, kreeg hij meteen geschiedenisles van aangeklaagde.

Aangeklaagde nodigde tijdens de lessen in de klas regelmatig leerlingen uit om buiten lestijd naar geschiedenisplaatjes te komen kijken op zijn kamer.

Op een gegeven moment noemde aangeklaagde de naam van klager en stelde voor dat klager in de pauze naar zijn kamer zou komen. Dat deed klager vervolgens.

Op zijn kamer vroeg aangeklaagde klager bij hem op schoot te komen zitten. Dat deed klager gehoorzaam. Aangeklaagde sloeg zijn beide armen om klager heen en deed dat zo gezegd om te voorkomen dat klager van zijn soutane afgleed. Vervolgens begon hij tegen klager aan te rijden. Op een gegeven moment kon aangeklaagde niet meer praten en was hij – kennelijk – opgewonden en kwam wat klager nu zou noemen “aan zijn gerief”. Daarna liet hij klager gaan.

- 2.2. Toen in 2010 in de pers over seksueel misbruik op het [naam] van de Jezuïeten in Berlijn werd gesproken, kwam bij klager de herinnering aan zijn ervaring met aangeklaagde terug. Klager vond het vreemd om er op oudere leeftijd nog zó mee te worden geconfronteerd. Het hield hem erg bezig en hij heeft er voor het eerst met zijn vrouw en broer over gesproken.

In maart 2010 verscheen op een zaterdag in het NRC Handelsblad het artikel met als kop “Gods hobbelpoord betastte jongens op zijn kamer”. Het ging precies over de man die klager in het verleden seksueel had misbruikt. Klager sloeg op het moment dat hij dit artikel las helemaal dicht. Hij schrok er van, maar vond tegelijkertijd een bevestiging uit het artikel toen bleek dat hij niet de enige was die door aangeklaagde was misbruikt.

Klager heeft na zijn middelbare schooltijd op het [naam] een aversie gekregen tegen gezagsverhoudingen waarin van bovenaf verplichtingen worden opgelegd en waarin verlangd wordt dat men ontzag heeft voor autoriteiten. Hierbij heeft het seksueel misbruik door aangeklaagde mede een rol gespeeld.

Sinds zijn ervaring met aangeklaagde in 2010 opnieuw naar boven is gekomen, ervaart klager nog meer dan vroeger hoe kwetsbaar kinderen zijn. Het telkens opnieuw verschijnen van artikelen in de pers over seksueel misbruik maakt hem bovendien zo nu en dan woedend.

- 2.3. Klager heeft als doel van de klachtenprocedure dat het seksueel misbruik door aangeklaagde wordt erkend en excuses door de orde van de Jezuïeten worden aangeboden.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

In de inhoudelijke reactie op het klaagschrift heeft [naam], Provinciaal van de Orde van de Nederlandse Jezuïeten aangegeven dat het duidelijk is dat de naam van aangeklaagde vanaf het begin van het bekend worden van het seksueel misbruik in de kerk wordt genoemd. Dat is een aanwijzing dat de klacht van klager op waarheid berust. Ook de wijze waartop klager verslag doet van zijn ervaring met aangeklaagde komt authentiek op de Provinciaal over. Hij is dan ook geneigd om het verhaal van klager te geloven op zijn eigen merites.

Op grond van wat de Provinciaal nu weet kan hij zeggen dat hij het aannemelijk vindt dat het misbruik heeft plaatsgevonden. Hij heeft daarvoor geen andere gegevens tot zijn beschikking dan die welke in het klaagschrift staan. Het feit dat de naam van aangeklaagde door anderen ook wordt genoemd in verband met het misbruikschaandaal sterkt hem wel in zijn overtuiging.

4. De beoordeling

- 4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2 Niet ter discussie staat dat het door klager gestelde feit moet worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.
- 4.3. Er zijn ongeveer [aantal] jaar verstreken sedert het feit dat klager aangeklaagde verwijt zich heeft afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde is dit feit niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager door aangeklaagde is misbruikt, zoals klager in zijn klacht heeft beschreven. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de klacht met zaaknummer 2012-T906, het formulier “Toestemming gebruik melding / klacht als steunbewijs” met meldingsnummer 2010-0132 en de namens klager tijdens de zitting van de Klachtencommissie ingebrachte verklaring van de heer [naam] waarin eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt dit naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.
- 4.4.Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Een leerling moet volledig kunnen vertrouwen op een leraar.
- 4.5.Gelet op het feit dat aangeklaagde niet meer in leven is, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.
- 4.6. Klager heeft vooralsnog niet verzocht om financiële compensatie. Over een eventueel verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Provinciaal zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal van de Orde van de Nederlandse Jezuïeten de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat aangeklaagde klager seksueel heeft misbruikt en namens de Orde spijt te betuigen over het leed dat klager in zijn jeugd is aangedaan.

Dit advies is vastgesteld op 21 december 2012 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mevrouw drs. Th.M. Bronzwaer en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Provinciaal en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Provinciaal binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 aan de Procedure geeft de Provinciaal daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Provinciaal.